

๕
ดนเรน/พันทกั

FIGHTING/SUFFERRING

อมรแมน เป็ยมรุ่งเรือก

AMORNMAN PAIMRUNGRUENG

๘๕๘
วิทยานิพนธ์เป็นชิ้นหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

๘๕๘
สาขาวิชาทัศนศิลป์

๘๕๘
บัณฑิตวิทยาลัย

๘๕๘
สถานันเทศโนเืองยพระกอมภักันเจ้าคณหการดาตกระบั้ง

๘๕๘
พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ดิฉัน / พันทุกซ์

FIGHTING / SUFFERRING

อมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง

AMORNMAN PAIMRUNGRUENG

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 74417
วัน,เดือน,ปี..... 28 ก.ย. 2550

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังพ.ศ. 2550

FIGHTING / SUFFERING

AMORNMAN PAIMRUNGRUENG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2007

COPYRIGHT 2007

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นักศึกษา

รหัสประจำตัว

ปริญญา

สาขาวิชา

พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดิฉัน / พันทกข์

นายอมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง

48062605

ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ทัศนศิลป์

2550

รศ.สุรพงษ์ สมสุข

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ศิลปะนี้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหลักธรรมะข้อหนึ่งที่กล่าวถึงเรื่องของความทุกข์และการมองเห็นสภาพแวดล้อมรอบๆตัวในสังคมที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสข้าพเจ้ารู้สึกถึงการดิ้นรนของชีวิตในสังคม การดิ้นรนเพื่อให้พ้นจากความทุกข์ที่มีอยู่ไม่ว่าทุกข์นั้น จะเกิดขึ้นจากสาเหตุอันใดก็ตามไม่มีใครหรือสิ่งมีชีวิตใดๆที่จะยอมจมอยู่กับความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับตน

ข้าพเจ้าเชื่อว่าในสังคมทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นสังคมของมนุษย์หรือสัตว์ก็ตาม ย่อมมีที่มาของความทุกข์และต้องการที่จะหลุดพ้นจากทุกข์เหล่านั้น เพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้น วิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงเป็นเหมือนการนำเรื่องราวพื้นฐานของชีวิต คือการต่อสู้ดิ้นรนมานำเสนอ และเสมือนกับการตั้งคำถามกลับต่อกรรมมีชีวิตว่า เมื่อเราดิ้นรนเพื่อให้พ้นทุกข์แล้ว เราพ้นจากความทุกข์จริงหรือเปล่า?

กระบวนการสร้างสรรค์ เริ่มจากการมองความคิดต่อสภาพความทุกข์ของกรรมมีชีวิตที่มีความทุกข์ และต้องการดิ้นรนและจินตนาการออกมาเป็นภาพ ผสานกับเรื่องราวในสิ่งรอบตัว ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกว่าสิ่งเหล่านั้นกำลังดิ้นรนและหาทางออกให้พ้นจากความทุกข์ที่มีอยู่

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุดนี้ แสดงออกด้วยการใช้ร่องรอยของฝีแปรงและการใช้ลายเส้นที่อิสระผ่านรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ของความคิดเช่นรูปทรงของคนที่แสดงออกถึงการพยายามที่จะหลุดพ้นจากบางสิ่งหรือถูกกักขังอย่างอึดอัดตามความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการซึ่งการสร้างสรรคนั้นเป็นสภาวะอารมณ์และการมองผ่านการใช้ชีวิตของข้าพเจ้าเอง

จากมุมมองส่วนตัว และแนวความคิดของข้าพเจ้าและกระบวนการทางจิตรกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ทางศิลปะจำนวน 7 ชิ้น ตามวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นการนำเสนอมุมมอง ที่มีต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง และสิ่งสำคัญ คือแนวทางในการสร้างสรรค์นี้อาจจะเป็นแนวทางแก่นักเรียน นักศึกษาศิลปะ หรือผู้ที่สนใจในศิลปะ เพื่อเน้นการขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ให้กว้างมากขึ้น

Title of Thesis : Fighting/ Suffering
Student's : Mr. Amornman Piamrungruang
Student's ID : 480622605
Degree : Master Degree of Arts
Program : Visual Arts
Year: 2007
Advisor: Assos Prof. Suraphongse Somsuk

ABSTRACT

Inspiration of this art thesis derived from one principle of Dharma in the part of sorrow. From touching and feeling with environment all around, the author can feel about the struggling of people's lives in social. The struggling of being out of existing sorrow, whatever sorrows cause by anything, no one or none of any lives would surrender to be in sorrows forever.

He does believe in every type of society, either human being social or animal herds, there should be background of sorrows and the needs to out of sorrows in order to make their lives better. This thesis has been written about the story of basic life. Contents include life struggling as if searching for solution of being out of sorrow, and though we can do, it might have a question, "whether we really out of sorrow?"

To create this art thesis, the author started the processes from considering ideas of conditions of sorrow of individual life and the needs in fighting to be out of sorrows. All ideas has been interpreted into images combines with the stories of surrounding, which will reflect the feeling of all creatures are struggling to be out of existing sorrows.

Technique for creating this art thesis, the artist has used remaining of brushing and free forms of lines to create symbols of ideas such as forms of human being who expresses an effort of being out of something or to detent with frustration. All the art works will be created following the imagination of the artist who uses his emotion and looking through his own life interpreting into his works.

There are 7 pieces of artworks under this art thesis which created from his personal point of view and his creative painting. Objectives of the creation of this art

thesis, the artist would like to present another view of living forms in social. The most important, the author intends to create this art thesis to be a direction for other students, art students or anyone who interest in arts in order to expand boundaries of wider creative art works.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ของข้าพเจ้าที่ให้ความสนับสนุนเสมอมาในการศึกษา
ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระ-
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่านที่ให้การสั่งสอนเสมอมา

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ สุรพงษ์ สมสุข ที่ให้คำปรึกษาและให้การแนะนำที่ตลอด
การทำวิทยานิพนธ์และข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา
และรักในการทำงานศิลปะ ขอขอบคุณอีกครั้ง

นายอมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	VI
สารบัญ	V
สารบัญภาพ	VII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	3
1.3 แนวความคิดสร้างสรรค์	3
1.4 ขอบเขตของโครงการ	4
1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์	4
1.6 วิธีการศึกษา	4
1.7 แหล่งข้อมูล	4
1.8 แผนการเสนอเพื่อสอบวิทยานิพนธ์	4
บทที่ 2 ศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ลัทธิทางศิลปะ Romamticism	5
2.2 ลัทธิทางศิลปะ Expressionism	6
2.3 ลัทธิทางศิลปะ Neo – Expressionism	8
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์	10
3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	10
3.2 การสร้างภาพร่างผลงาน	11
3.3 การสร้างสรรค์ผลงาน	12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์	13
4.1 การวิเคราะห์ผลงานโดยรวม	13
4.1.1 เนื้อหา	13
4.1.2 การแสดงออก	13
4.1.3 รูปทรงที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ทางความคิด	14
4.1.4 ทักษะทางศิลปะ	14
4.2 การวิเคราะห์ผลงานรายชิ้น	15
4.2.1 ความเป็นเด่นของภาพ	16
4.2.2 ความเป็นรองของภาพ	16
4.2.3 ทิศทางการเคลื่อนไหว	17
4.2.4 ดุลยภาพ	17
4.2.5 จังหวะการซ้ำ	18
4.2.6 ความเป็นเด่นของภาพ	18
4.2.7 ความเป็นรองของภาพ	19
4.2.8 ทิศทางการเคลื่อนไหว	20
4.2.9 ดุลยภาพ	20
4.2.10 จังหวะการซ้ำ	21
4.3 สรุปการวิเคราะห์	21
ผลงานวิทยานิพนธ์	
บทที่ 5 สรุปผลการสร้างสรรค์	30
บรรณานุกรม	32
ประวัติผู้เขียน	33

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 ภาพตัวอย่างข้อมูลในการทำงาน	10
3.2 ภาพตัวอย่างข้อมูลในการทำงาน	11
3.3 ตัวอย่างภาพร่างผลงาน	11
4.1 ภาพแสดงโครงสร้างองค์ประกอบ	15
4.2 ภาพแสดงโครงสร้างทิศทาง	16
4.3 ภาพแสดงความสมดุล	17
4.4 ภาพแสดงโครงสร้างองค์ประกอบ	18
4.5 ภาพแสดงโครงสร้างทิศทาง	19
4.6 ภาพแสดงความสมดุล	20
ภาพผลงานชิ้นที่ 1	23
ภาพผลงานชิ้นที่ 2	24
ภาพผลงานชิ้นที่ 3	25
ภาพผลงานชิ้นที่ 4	26
ภาพผลงานชิ้นที่ 5	27
ภาพผลงานชิ้นที่ 6	28
ภาพผลงานชิ้นที่ 7	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา คือ การสร้างความสงบสุขแก่ชาวโลก หลักคำสอนที่เป็นไปเพื่อความสงบสุขแก่ชาวโลกมีมากมาย แต่ขอยกมาเพียงบางประการดังต่อไปนี้ พระพุทธศาสนานั้นสอนให้คนไม่เบียดเบียนกันทั้งการเบียดเบียนตนเอง และการเบียดเบียนผู้อื่น เช่น หลักคำสอนในศีล 5 เน้นการไม่เบียดเบียนตนเอง (ข้อที่ 5) และการไม่เบียดเบียนคนอื่น ไม่ละเมิดสิทธิ์และของรักของหวงของคนอื่น (ข้อที่ 1,2,3,4)

พระพุทธศาสนาสอนให้มีเมตตาต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลังจะพูดจะทำจะคิดก็มีจิตประกอบด้วยเมตตาความรัก และให้อภัยซึ่งกันและกันให้ ถือว่ามนุษย์ในโลกนี้ถึงแม้ว่าจะต่างเพศพรรณต่างชาติ ต่างศาสนา ก็ล้วนแต่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งสิ้น เป็นเสมือนพี่น้องครอบครัวเดียวกัน เวลาอยู่รวมกันมากรุ่ย้อมมีบ้างที่บางครั้งบางคนอาจล่วงเกินคนอื่น โดยเจตนาหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เราก็ต้องรู้จักอดทนอดกลั้นและให้อภัยซึ่งกันและกัน

พระพุทธศาสนาสอนให้เรามีความเสียสละ ซึ่งมีความหมาย 2 นัยด้วยกัน คือ การเสียสละภายใน คือ ละโลก โภภะ หลง ความหวงแหน ความยึดติด ความเห็นแก่ตัวออกจากใจเป็นต้นและการเสียสละภายนอก คือ การเจื้อยเจ้อจางวัตถุสิ่งของที่ตนมีสิ่งเคราะห์แก่คนอื่นบ้าง คนเราจะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขจะต้องรู้จักเสียสละให้แก่กันและกัน เริ่มด้วยการเสียสละความเห็นแก่ตัวความเห็นแก่ได้ส่วนตัวไม่เอารัดเอาเปรียบคนอื่นตลอดจนยอมเสียสละประโยชน์และความสุขที่ตนมีเจื้อยเจ้อจางแก่คนอื่น พระพุทธศาสนาได้สอนขั้นตอนแห่งการเสียสละตั้งแต่ขั้นต้นๆจนกระทั่งขั้นสูงสุด คือการเสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องดีงามของสังคม

พระพุทธศาสนาสอนให้มีความอดทน(ขันติ) และไม่ยึดมั่นในตนเองเกินไป (อนัตตา) ธรรมะ 2 ข้อนี้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน คือ คนจะมีความอดทนได้ดีนั้นจะต้องเป็นคนยึดมั่นในตัวตนน้อยหรือมีอัตตาเบาบางไม่เห็นว่าคุณค่าสำคัญมากเสียจนเห็นคนอื่นต่ำต้อย หรือเป็นคนไม่ดีและคนเช่นนี้ย่อมสามารถอดทนต่อการด่าว่าเสียดสีหรือการล่วงเกินของคนอื่นได้ดังนั้นพระพุทธศาสนาจึงเน้นว่าคุณค่าที่ต่ำกว่าล่วงเกินคนอื่นเป็นไม่ดี แต่คนที่ด่าว่าต่อผู้ที่ด่าว่าตนนับเป็นคนที่ไม่ดียิ่งกว่าเราเสียอีก เพราะฉะนั้น เราจึงควรรู้จักอดกลั้นและอดทนต่อคำด่าและเสียดสีของคนอื่น

พระพุทธศาสนาสอนให้เป็นคนใจกว้างยอมรับความแตกต่างได้ คือ สอนให้รู้ความจริงว่าในโลกที่มีคนอยู่เป็นจำนวนมากนั้นย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ มากมายเราต้องหัดเป็นมีใจกว้างยอมรับความต่างต่างนั้นได้ เช่น ยอมรับความแตกต่างทางด้านความคิดเห็น คือ พึงหัดเป็นใจกว้างยอมรับความเห็นที่แตกต่างหรือความเห็นที่ขัดแย้งกับความเห็นของตน หรือพยายามปรับความเห็นที่ต่างต่างนั้นให้ลงรอยกันในหลักการสำคัญ หรือจุดหมายเดียวกันให้ได้ถ้าเห็นว่าความคิดเห็นของคนอื่นไม่ค่อยถูกต้องสมบูรณ์นัก แต่ไม่ถึงกับผิดหรือเสียหายร้ายแรงเราก็ต้องยอมรับ พร้อมกับแสดงแนวทางที่ดีกว่าให้เขาเห็นและยอมรับด้วยวิธีการที่นุ่มนวลและสร้างสรรค์

ยอมรับลัทธิความเชื่อถือที่ต่างต่างกันในสังคมโลกมนุษย์ของเรานี้มีระบบความเชื่อและศาสนาที่ต่างต่างมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เกียรติและเคารพกันทางด้านความเชื่อทางด้านศาสนา ไม่ลบหลู่ ไม่ล่วงล้ำเสรีภาพทางศาสนากายของเชิดชูศาสนาของตนแต่ดูหมิ่นเหยียดหยามศาสนาอื่นพระพุทธเจ้าทรงดำหนิ

พระพุทธศาสนาสอนให้เอาชนะความชั่วร้ายด้วยความดีการเอาความชั่วด้วยความชั่ว เช่น เขาด่ามาเราด่าต่อไป เขาเอาเปรียบเราหนึ่งเท่า เราก็เอาเปรียบเขาเพิ่มขึ้นอีกสองเท่า เป็นต้น อันนี้ไม่ใช่ทางที่ถูกต้องยิ่งทำก็ยิ่งเพิ่มความชั่วร้ายขึ้น ดุดั่งเอาน้ำใสโครกล้างด้วยน้ำใสโครก ฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงทรงสอนว่า พึงเอาชนะความชั่วร้ายด้วยความดีเช่นการเอาชนะคนโกรธด้วยการไม่โกรธตอบการให้เอาชนะคนพูดจาเหลวไหลด้วยการพูดความจริงเอาชนะเวรด้วยการไม่จองเวร เป็นต้น¹ แต่ว่าในสังคมในปัจจุบันนี้มีแต่ความวุ่นวายมากขึ้นสร้างความเดือดร้อนให้แก่กันและกันเอาเปรียบซึ่งกันและกันทั้งกับมนุษย์ด้วยกัน หรือแม้จะทั้งกับสัตว์ก็ตามถ้ามนุษย์เราทุกคนนั้นปฏิบัติกันได้ดังที่ได้ยกตัวอย่างมานั้น ทุกชีวิตนั้นก็จะมีแต่ความสุขไร้ซึ่งการเบียดเบียนซึ่งกันและกันแล้วความทุกข์ทั้งหลายก็จะไม่เกิดขึ้นแต่ในความเป็นจริงของการอยู่ร่วมกันในสังคมในปัจจุบันนั้นมีการแย่งชิงแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการทุกชีวิตนั้นมีความต้องการในสิ่งที่ต่างต่างกันทุกชีวิตนั้นมีความต้องการในสิ่งที่ต่างกัน เมื่อมีความต้องการมากขึ้นจึงเกิดการดิ้นรนให้มากขึ้นอีกเพื่อตอบสนองในสิ่งที่ต้องการต้องการได้ต้องการมีเมื่อทุกอย่างเป็นเช่นสิ่งที่เกิดตามมาคือความทุกข์ความทุกข์ที่เกิดจากการอยากได้ออยากมีอยากที่จะหลุดพ้นจากสิ่งที่เป็นอยู่ที่ไม่พอใจแต่ความทุกข์นั้นอาจจะไม่ได้เกิดจากความอยากของตัวบุคคลบุคคลหนึ่งสร้างขึ้นมาจากเพียงอย่างเดียวจากสังขารมข้อหนึ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า“ทุกข์ที่มันมีอยู่ในธรรมชาติมันมันเกิดเป็นทุกข์ในใจเราเราก็เอาทุกข์มาทับถมตัวเองดังจะเห็นว่าบางคนปฏิบัติไม่ถูกต้องเที่ยวหาทุกข์มาใส่ตนเอง

¹ เสถียร วรณนปก, วิทย์ วิศพเวทย์, หนังสือเรียนสังคมศึกษา วิทยวิชา ส0113 พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, กรุงเทพฯ, 2533, หน้า 13.

มากมาย”²

จากคำกล่าวนี้ข้าพเจ้าจึงเกิดความคิดและความรู้สึกต่อสิ่งที่มีชีวิตทุกชีวิตที่อยู่รวมกันในสังคมสังคมหนึ่งว่าทุกชีวิตนั้นล้วนมีความทุกข์ด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเกิดทุกข์ที่ก่อกำเนิดขึ้นจากร่างกายและจิตใจ หรือทุกข์ที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น ซึ่งเป็นผลให้คนผู้นั้นหรือสิ่งมีชีวิตสิ่งนั้นต้องเกิดทุกข์หรือจะเป็นทุกข์ที่เกิดจากการกระทำของคนผู้นั้น หรือสิ่งมีชีวิตสิ่งนั้นได้สร้างทุกข์ให้กับตนเองจึงต้องหาทางดิ้นรนเพื่อหลุดพ้นจากทุกข์เหล่านั้น จากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ข้าพเจ้าจึงสรุปได้ว่าทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นจาก 3 ลักษณะคือ

- 2.1. ทุกข์นั้นเกิดจากตนเองเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นเอง
- 2.2. ทุกข์นั้นเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้อื่น
- 2.3. ทุกข์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

“ฉะนั้นการที่คนเราอยู่ในโลก แต่มักปฏิบัติไม่ถูกต้องต่อสิ่งทั้งหลายในโลกจึงดำเนินชีวิตไม่ถูกต้องสิ่งที่เราเกี่ยวข้องต่าง ๆ นี้มันก็อยู่ของมันไปตามปกติตามธรรมชาติแต่เราปฏิบัติต่อมันไม่ถูกต้องวางใจไม่ถูกแม้แต่มองก็ไม่ถูกเราจึงเกิดทุกข์สิ่งทั้งหลายที่มีอยู่ตามธรรมตามันก็เป็นไปถ้าเรารู้ทัน ก็เห็นมันเป็นไปตามกฎธรรมชาติ แต่ถ้าไม่รู้ทัน เรามองไม่เป็นก็เกิดทุกข์ทันที”³

2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

- 2.1. เพื่อศึกษา ค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัว
- 2.2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ที่สื่อถึงลักษณะ การแสดงออกของท่าทางมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงการดิ้นรนและมีความทุกข์
- 2.3. เพื่อศึกษาค้นคว้าแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะกรรมที่เป็นแนวทางแก่นักเรียนนักศึกษาศิลปะหรือผู้ที่สนใจและสามารถพัฒนาต่อไป อันจะเป็นขอบเขตการสร้างสรรค์ให้กว้างยิ่งขึ้น

3. แนวความคิดสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะกรรมชุดนี้ข้าพเจ้าได้แนวความคิดมาจากการอ่านบทความเกี่ยวกับเรื่องการพ้นทุกข์ทำให้ข้าพเจ้ามีความคิด และความรู้สึกต่อสิ่งมีชีวิตในสังคมนั้นมีความทุกข์ด้วยกันทั้งสิ้นและต้องการดิ้นรนเพื่อที่จะให้พ้นทุกข์จากทุกข์ที่เกิดขึ้น

² พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต ,ความสุขที่สมบูรณ์ , กรุงเทพฯ , 2545 , หน้า 7 .

³ เรื่องเดียวกัน , หน้า 7 .

4. ขอบเขตของโครงการ

ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมในรูปแบบของงานจิตรกรรม 2 มิติในกระบวนการแสดงออกของท่าทางของคน สัตว์ และรูปทรงทางธรรมชาติในลักษณะต่างๆที่มีการแทนค่าในเรื่องของความทุกข์ และบอกถึงการพยายามดิ้นรนจากความทุกข์ต่างๆซึ่งเป็นการแสดงออกด้วยกรรมวิธีแบบจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ และมีการใช้ร่องรอยของฝีแปรงและการสร้างพื้นผิวอย่างอิสระ จำนวน 7 ชิ้น

5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์

5.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากสื่อพิมพ์ และเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นและส่งผลต่อความคิดและความรู้สึก

5.2 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ และสร้างขึ้นเป็นภาพร่างตามความคิดและจินตนาการที่เป็นอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว

5.3 ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบในรูปแบบ 2 มิติโดยมีแบบภาพร่างเป็นข้อมูล

6. วิธีการศึกษา

6.1. ศึกษาข้อมูลจากสื่อพิมพ์และเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆที่ได้พบเห็นที่ส่งผลกระทบต่อความคิดและความรู้สึก

6.2. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือศิลปะต่าง ๆ ทั้งของในประเทศและจากต่างประเทศ

7. แหล่งข้อมูล

7.1. หอสมุดสุรธานีโอสถานุเคราะห์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

7.2. หอสมุดสถาบันพัฒนกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

8. แผนการเสนอผลงานเพื่อสอบวิทยานิพนธ์

ผลงานศิลปะ จำนวน 7 ชิ้น ภาคนิพนธ์ จำนวน 8 เล่ม

แผ่น CD จำนวน 8 แผ่น

บทที่ 2

ศิลปะกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง **ดินรน / พันทุกข์** นั้น การสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมดได้มุ่งแสดงออกตามจินตนาการ การตีความหมายจากสิ่งที่ได้พบเห็นและความรู้สึกของตนเองแล้วแต่รูปแบบและกระบวนการทางความคิดบางประการนั้นสอดคล้องและใกล้เคียงกับลัทธิทางศิลปะในอดีตบางกลุ่มได้แก่ลัทธิศิลปะโรแมนติค (Romanticism) ลัทธิศิลปะเอ็กซ์เพรสชันนิสซึม (Expressionism) และนีโอ - เอ็กซ์เพรสชันนิสซึม (Neo - Expressionism) ซึ่งลัทธิศิลปะทั้ง 3 มีกระบวนการทางความคิดที่สอดคล้องกันอยู่บางประการคือ เน้นการแสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกของตัวศิลปินเป็นหลัก

ศิลปะลัทธิโรแมนติค(Romticism)

ศิลปะโรแมนติคเป็นลัทธิศิลปะที่เคลื่อนไหวในยุโรปสืบต่อจากลัทธินีโอคลาสสิก นอกจากนั้นศิลปินส่วนใหญ่ของลัทธิโรแมนติคก็ยังเป็นศิษย์ของศิลปินคนสำคัญของลัทธินีโอคลาสสิกมาก่อนด้วยศิลปะลัทธิโรแมนติค เป็นศิลปะที่มีลักษณะรูปแบบศิลปะที่มีลักษณะรูปแบบศิลปะที่แสดงความเป็นปฏิปักษ์กับลัทธินีโอคลาสสิก ซึ่งคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการและกฎเกณฑ์ทางศิลปกรรม โดยคำนึงถึงฐานสุนทรียภาพสมัยกรีกโรมันให้เหตุผลเป็นกรอบเกณฑ์ความสำคัญมากกว่าความพอใจของศิลปินแต่ศิลปะแนวทางโรแมนติคกลับยึดถือและให้ความสำคัญที่อารมณ์และจิตใจของศิลปินมากกว่าเหตุผลใด ๆ และเป้าหมายในผลงานคือการมุ่งเร้าสำนึกสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมเป็นสำคัญโดยพวกเขายอมรับว่า “ จิต ” เป็นแหล่งกำเนิดและที่อยู่อาศัยของค้นหาและอารมณ์ และจิตมีความสำคัญของชีวิตมนุษย์สามารถกระตุ้นอารมณ์ผู้ชมให้เกิดความตื่นเต้นสยดสยอง หรือย้ายวนไปตามท่วงทำนองของลีลาทัศนธาตุที่ปรากฏในผลงานศิลปะรูปแบบศิลปะในลักษณะของการใช้ความขัดแย้งเป็นตัวเร้าอารมณ์ เช่น การตัดกันของน้ำหนัก แสงเงา ความสว่างและความมืด

ศิลปะโรแมนติคจะยึดมั่นอารมณ์ พวกเขาจึงพยายามอธิบายความไม่แน่นอนของชีวิตและผลงานชีวิตกับศิลปะให้โดดเด่นสะดุดตาสะดุดใจ โดยเน้นการนำเรื่องราวที่เป็นจริงโดยคัดสรรเรื่องที่สะท้อนอารมณ์อันเป็นเรื่องราวสมัยที่ตนดำรงอยู่และผลงานส่วนใหญ่เป็นผลงานจิตรกรรมซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. แสดงแสง และเงาตัดกันอย่างชัดเจนไม่นิยมระบายสีตามลำดับอ่อนแก่นิยมใช้สีตัดแย้งกันมีการเน้นรอยต่อระหว่างรูป และพื้นด้วยการจงใจให้เกิดน้ำหนักที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด
2. นิยมเขียนภาพที่เน้นการผจญภัย ตื่นเต้น เร้าใจ และสะท้อนขวัญประชาชน
3. นิยมเขียนท่าทางของรูปคนขึ้นตามแบบ หรือลีลาที่ศิลปินสร้างสรรค์ขึ้นใหม่มากกว่ายึดถือท่าทางดังที่ลัทธินีโอคลาสสิกนิยม
4. นิยมการจัดภาพที่ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนชัดเจนแต่เสนอแนะ และอำพรางรูปให้ดูจนด้วยภาพที่ถูกคลุมด้วยเงาดำ กับรูปทรง
5. นิยมสร้างสรรค์รอยแปร่ง และความสำคัญของพื้นที่ให้แสดงความรู้สึกเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับรูปคนและเรื่องราว

สรุปกล่าว คือ แม้ศิลปินลัทธิโรแมนติคจะได้สร้างแบบอย่างศิลปะของตนออกมาหลายระดับ โดยเน้นความเสรีของศิลปินแต่ละคน และให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของศิลปินแต่ละคนด้วย แต่สิ่งที่เหมือนกันก็คือ การที่ศิลปินได้ปฏิเสธแนวทางรูปทรงอุดมคติที่เคยปฏิบัติมาโดยสิ้นเชิง

ศิลปะลัทธิเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ (Expressionism)

คำว่า " Expressionism " มาจากภาษาละตินว่า Expressare ซึ่ง Ex มีความหมายว่าออกมา ส่วน pressare มีความหมายเท่ากับกด ดัน คั้น บีบ คำดังกล่าวในทางศิลปะหมายถึงการแสดงออกทางศิลปะ ที่รู้จักตัดทอนรูปทรงและสีล้วนอย่างเสรีที่สุด ตามแรงปรารถนาของศิลปิน ซึ่งหมายถึงความรู้สึกภายในเป็นศิลปะที่เน้นความรู้สึกของเนื้อหาและการแสดงออกอันลึกซึ้งจากความรู้สึกและอารมณ์ของศิลปิน เช่น ความโกรธ กลัว เกลียดชัง หวาดเสียว แสดงออกด้วยรูปทรงที่บิดเบี้ยว หมุนวน ใช้สีร้อนแรง ฯลฯ แต่ศิลปินกลุ่มนี้จะมีลักษณะเหมือนกันคือพวกเขาจะได้รับปัจจัยทางด้านปัญญาและความคิดและแรงบันดาลใจทางทฤษฎีทางจิตวิทยาของซกมัน فروยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย และนักจิตวิทยาคนอื่นๆที่ค้นคว้าเกี่ยวกับจิตที่สำนึกและจิตไร้สำนึกดังนั้นแนวทางการแสดงออกในผลงาน จึงมีแนวโน้มไปในทางจิตวิทยามากกว่าความแจ่มแจ้งทางธรรมชาติ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากผลงานของแวนโก๊ะและโกแกงสร้างสรรค์ศิลปะตามแนวทางเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ ในระยะต่อมาครอบคลุมถึงงานศิลปะสาขาอื่นด้วย เช่น วรรณคดีดนตรีและศิลปะการแสดงและได้กลายเป็นความนิยมและกลายเป็นความเคลื่อนไหวสำคัญทางศิลปะของศิลปินในยุโรป ในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่19 และตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่20 อย่างกว้างขวาง เช่น สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ เบลเยียม เยอรมนี

ความเคลื่อนไหวดังกล่าวเริ่มจากเหตุการณ์สำคัญ ตั้งแต่ ค.ศ. 1905 เมื่อจิตรกรหนุ่มหลายคน คือ มาทิสส์ , มาเกตต์ , วลามิงค์ , เดอแรง , รูโบลท์ , มังแกง , กามัว , ฉอง , ปุยและพรีตซ์ ผลงานของพวกเขาก่อความเข้าใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินหัวก้าวหน้าทั้งหลายในยุโรป ขณะเดียวกันก็สร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มอนุรักษนิยมไม่น้อยสำหรับการเคลื่อนไหวทางศิลปะ ดังกล่าวมีด้วยกันหลายกลุ่ม ที่สำคัญและน่าสนใจมี 2 กลุ่ม คือ

1. The Bridge (กลุ่มสะพาน) เป็นศิลปินที่ก่อตั้งทำงานศิลปะที่วิทยาลัยเทคนิค เมืองเดรสเดน ประเทศเยอรมันนี้ พวกเขาเรียกกลุ่มของตัวเองเป็นภาษาเยอรมันว่า ดี เบรกเก มีความหมายว่า “สะพาน” เป็นการรวมตัวของกรรวมตัวของศิลปินอายุประมาณ 20-30 ปี เช่น เอ็นส์ ลุดวิก เคิร์ชเนอร์ คาร์ล ชมิดต์ รือตลูฟ ฯลฯ พวกเขาก่อตั้งกลุ่มในปี ค.ศ. 1905 ศิลปินกลุ่มนี้พยายามสะท้อนความสับสน ความอัปยศของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และศาสนา โดยหยิบเอาสภาพแวดล้อมในขณะนั้นมาเป็นเนื้อหาแล้วแสดงออกด้วยความ เป็นศิลปินซึ่งมีมุมมองในทางตรงกันข้ามของหลักสุนทรียภาพของสาธารณชนขณะนั้น โดยเน้นแสดง ออกซึ่งความสกปรกของสังคม ความเหลวแหลกโสมม ความหลอกลวง ด้วยการใช้สีที่รุนแรง สะท้อนเรื่องราวทางศาสนาด้วยความรู้สึกโหดร้าย น่าขยะแขยง น่าเกลียด แสดงความรัก กามารมณ์และความตาย เพื่อเตือนให้สังคมตระหนักในความไม่แน่นอนประการสำคัญภาพส่วนใหญ่เน้นแสดงออกไปในทางจิตวิทยามากกว่าแสดงความเป็นจริง ศิลปินกลุ่มนี้ได้สลายตัวใน ปี ค.ศ.1913 ขณะที่สภาพการทางสังคมของยุโรปกำลังดำเนินไปในด้านลบอันเป็นนผลจากความ ขัดแย้งและสภาวะสงครามโลกที่กำลังจะระเบิดขึ้นในปีถัดมา

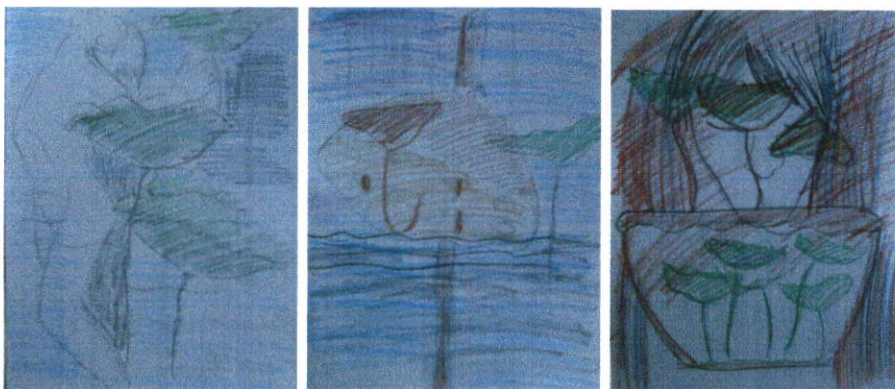
2. กลุ่มม้าสีน้ำเงิน (The blue rider) เป็นศิลปินกลุ่มเคลื่อนไหวในปี 1911 ที่นครมิวนิค ประเทศเยอรมันนี้ มีแกนนำสำคัญคือ วาสิลี แคนดินสกี กับฟรันมาร์ค และมีพรรคพวกศิลปินชาวต่างชาติ เช่น รัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ อเมริกา ฯลฯ เข้ามาร่วมขบวนการด้วย พวกเขาได้ชื่อกลุ่มจากผลงานของสองแกนนำที่นิยมวาดภาพม้า และคนขี่ม้าโดยใช้สีน้ำเงินเป็นหลักลักษณะรูปแบบของศิลปะ คือผลงานของกลุ่มมีลักษณะผ่าน คลายการกระแทกความรู้สึกและอารมณ์คนชมให้เกิดความน่าขยะแขยงโดยผันทิศทางสู่การแสดง ออกทางอารมณ์รุนแรงที่แฝงความสนุกสนาน จากการใช้สี เส้น และแสดงลีลาคล้ายเสียงดนตรี เป็นสำคัญ ทั้งนี้พวกเขาค่อนข้างจะรับเอาอิทธิพลลักษณะรูปแบบผลงานของโกแกงมากกว่า แวนโก๊ะ

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างภาพข้อมูลในการทำงาน

3.2 การสร้างภาพร่างผลงาน

สิ่งที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์และแปลความหมายจากสิ่งที่ได้พบเห็นเป็นข้อมูลนั้นจะถูกนำมาสังเคราะห์ขึ้นเพื่อสร้างเป็นภาพร่างผลงานข้าพเจ้าใช้วิธีการสร้างภาพร่างเป็นลายเส้นอย่างง่ายๆและกำหนดโครงสร้างของภาพและโครงสร้างของสีอย่างคร่าวๆเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอโดยมีการใช้ข้อมูลของรูปร่างและรูปทรงของสิ่งต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกันในด้านความคิดของข้าพเจ้าเอง ซึ่งข้าพเจ้าใช้เป็นตัวแทนสัญลักษณ์ทางความคิดในงานมาเป็นต้นแบบในการสร้างภาพร่างผลงานด้วย

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างภาพร่างผลงาน

3.3 การสร้างสรรค์ผลงาน

เมื่อได้ภาพร่างจำนวนหนึ่งข้าพเจ้าจะคัดเลือกภาพที่ตรงกับความคิดและจินตนาการมากที่สุดเพื่อนำมาเป็นต้นแบบเพื่อสร้างผลงานจริง โดยการทำงานนั้นเริ่มทำที่ละขั้นตอนแบ่งเป็น 8 ขั้นตอนคือ

1. เริ่มต้นขั้นแรกด้วยการขึ้นโครงสร้างของภาพทั้งหมดอย่างคร่าวๆ
2. ลงสีภาพพื้นหลังอย่างคร่าวๆ
3. ใส่รายละเอียดขั้นแรกในส่วนที่ต้องการให้เป็นส่วนของความเป็นเด่นของภาพขั้นแรก
4. ใส่รายละเอียดในส่วนที่ต้องการให้เป็นส่วนของความเป็นรองของภาพขั้นแรก
5. ซ้อนทับรายละเอียดต่างๆในส่วนที่ต้องการให้เป็นส่วนของความเป็นเด่นของภาพขั้นที่สอง
6. ใส่รายละเอียดในส่วนที่เป็นความเป็นรองของภาพในขั้นสมบูรณ์
7. ใส่รายละเอียดในส่วนที่ต้องการให้เป็นความเป็นเด่นของภาพในขั้นสมบูรณ์
8. เคลือบผิวขั้นสุดท้ายด้วยน้ำมันเคลือบเงาในผลงานบางชิ้นที่ต้องการให้มีความมันวาว

วิธีการทางจิตกรรมที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ในการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้คือการใช้สีน้ำมันบนผ้าใบซึ่งเป็นสื่อในการแสดงออกทางจิตกรรม ซึ่งมีคุณสมบัติและกรรมวิธีที่ตอบสนองทางด้านความคิดและอารมณ์ความรู้สึกชัดเจนและตรงที่สุดสำหรับข้าพเจ้าในขณะนั้น ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานในขณะนั้นจะเป็นไปอย่างอิสระ ด้วยกระบวนการการแสดงออกทางจิตกรรมและผสมผสานกับการควบคุมในบางส่วนเท่าที่จำเป็นและให้ความบังเอิญ เช่น คราบสีที่ไหลย้อยลงหรือเส้นร่างภาพหรือสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่ตั้งใจในขณะนั้นเป็นส่วนช่วยเสริมในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยซึ่งทำให้การสร้างสรรค์นอกเหนือการควบคุมในขณะนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างในการสร้างผลงานด้วยซึ่งทำให้การสร้างสรรค์ผลงานมีความอิสระ และสามารถแสดงออกได้ตรงตามอารมณ์และความรู้สึกในขณะนั้นอย่างเต็มที่

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ผลงานในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้อยู่ภายใต้หัวข้อเรื่อง “ ดิ้นรน / พันทุกข์ ” เป็น การสร้างสรรค์ผลงานทางจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 120 X 150 เซนติเมตร จำนวน 2 ชิ้น และขนาด 140 X 180 เซนติเมตร จำนวน 5 ชิ้น รวมเป็นผลงานทั้งหมด 7 ชิ้นซึ่ง สามารถวิเคราะห์ความคิดและกระบวนการในการสร้างสรรค์ได้ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผลงานโดยรวม

4.1.1 เนื้อหา

แสดงออกโดยได้รับแรงบันดาลใจจากหลักธรรมะข้อหนึ่งที่กล่าวถึงความทุกข์ที่ข้าพเจ้า ได้อ่านมาจากหนังสือ ความสุขที่สมบูรณ์ในหัวข้อ “ ปฏิบัติไม่ถูก ยิ่งห่างสุข ทุกข์ทับถม ”¹ ของ ท่านพระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต)ซึ่งในหัวข้อหนึ่งกล่าวไว้ว่า “ไม่ให้เอาทุกข์มาทับถมตนที่ไม่มีทุกข์ หมายความว่า เราอยู่ในโลกเราก็มีชีวิตอยู่ตามธรรมดาสังขารสังขารมันไม่เที่ยงเป็นทุกข์ เป็น อนัตตาตามธรรมดาของมันเราดำเนินชีวิตให้ตั้งามถูกต้องแล้วทุกข์ตามธรรมชาติก็มีของมันไป เราไม่เอาทุกข์มาทับถมตัวเอง เราก็สบายไปขั้นหนึ่ง ในทางตรงกันข้ามถ้าเราปฏิบัติไม่ถูกต้อง ทุกข์ที่มีอยู่ในธรรมชาตินั้น มันก็เกิดทุกข์เป็นทุกข์ในใจของเราเราก็เอาทุกข์มาทับถมตัวเอง ดังจะ เห็นว่าบางคนปฏิบัติไม่ถูกต้อง เทียวหาทุกข์มาใส่ตนมากมาย ”²

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นและมุมมองส่วนตัวของข้าพเจ้า ที่มีต่อการดำรงชีวิตใน สังคมยุคปัจจุบันข้าพเจ้ารู้สึกถึงความทุกข์และการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อมีชีวิตต่อไปได้ ในสังคมยุค ปัจจุบันข้าพเจ้าเปรียบเทียบเรื่องราวของความทุกข์เป็นเช่นบัวใต้น้ำ เป็นบัวที่ไม่สวยงามเหี่ยวเฉา และเน่าตายไปเป็นดังเช่นสิ่งมีชีวิตที่ยังมีชีวิตซึ่งความทุกข์อยู่ส่วนบัวที่ใล่ใต้น้ำ ก็เปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตที่ต่อสู้ดิ้นรนจนพ้นจากทุกข์ที่เคยมีอยู่ แต่ทุกข์นั้นสามารถหลุดพ้นไปได้ทั้งหมดจริงหรือไม่นั้น ข้าพเจ้าไม่สามารถให้คำตอบได้เพราะข้าพเจ้าเชื่อว่าความทุกข์นั้นเวียนวนกลับมาสู่ตัวเราได้เสมอ ถ้าเรายังคงต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคมในปัจจุบันที่มีการแก่งแย่งและแข่งขันกันนี้

¹ พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตฺโต, ความสุขที่สมบูรณ์, กรุงเทพฯ, 2545, หน้า 4 .

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 5 .

4.1.2. การแสดงออก

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีการแสดงออกด้วยรูปแบบทางศิลปะประเภทจิตรกรรมสีน้ำมัน บนผ้าใบซึ่งแสดงออกด้วยความอิสระ ทั้งในด้านความคิดอารมณ์ความรู้สึกการสร้างสรรค์ผลงานและการใช้สัญลักษณ์ทางความคิด

4.1.3. รูปทรงที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ทางความคิด

คน	สัญลักษณ์	การแสดงออกของสิ่งมีชีวิตที่มีการดิ้นรน
สัตว์	สัญลักษณ์	การแสดงออกของสิ่งมีชีวิตที่มีการดิ้นรน
ใบบัว	สัญลักษณ์	การเกิดแก่เจ็บตายและการหลุดพ้นจากทุกข์
ดอกบัว	สัญลักษณ์	การเกิดแก่เจ็บตายและการหลุดพ้นจากทุกข์
น้ำ	สัญลักษณ์	ความเว้งว่าง ลึนหวัง

4.1.4. ทักษะทางศิลปะ

ทักษะโดยรวมของงานทั้งหมดนั้นเน้นการจัดวางแบบเรียบง่าย มีความสมดุลกันและให้มีการทับซ้อนกันของรูปร่างรูปทรง เพื่อสร้างให้เกิดความซับซ้อนความเป็นเด่นและความเป็นรองในภาพ

สี

โครงสร้างหลักโดยรวมที่ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ใช้รูปแบบและบรรยากาศของสีในโทนสีน้ำเงินน้ำเงินอมม่วงและสีฟ้าที่ทำให้ดูแล้วมีความรู้สึก หดหู่ ทุกข์ใจ ลึนหวังและสร้างเป็นบรรยากาศของน้ำ ท้องฟ้า และในขณะเดียวกันก็ใช้เป็นพื้นหลังของภาพด้วยใช้รูปแบบและบรรยากาศของในสีโทนสีแดงเพื่อสร้างความรู้สึกน่ากลัวความหม่นหมองของอารมณ์ความรู้สึก

รูปทรง

ใช้รูปทรงแบบRepresentationคือการใช้เป็นตัวแทนสัญลักษณ์แทนค่าสิ่งหนึ่งในอีกความหมายหนึ่ง และสร้างรูปทรงให้มีการทับซ้อนกันเพื่อให้เกิดความซับซ้อนของภาพ

พื้นผิว

เกิดจากร่องรอยของฝีแปรงและลายเส้นที่หลงเหลืออยู่ควราบสีและควราบน้ำมันเคลือบผิว ซึ่งมีทั้งตั้งใจให้เกิดขึ้นและปล่อยให้ไหลย้อยเองตามธรรมชาติ

พื้นที่ว่าง ใช้เป็นพื้นหลังของภาพซึ่งไม่แสดงมิติมากนักซึ่งเกิดขึ้นโดยรอบของรูปทรงต่างๆ ภายในภาพ

4.2 การวิเคราะห์ผลงานรายชิ้น

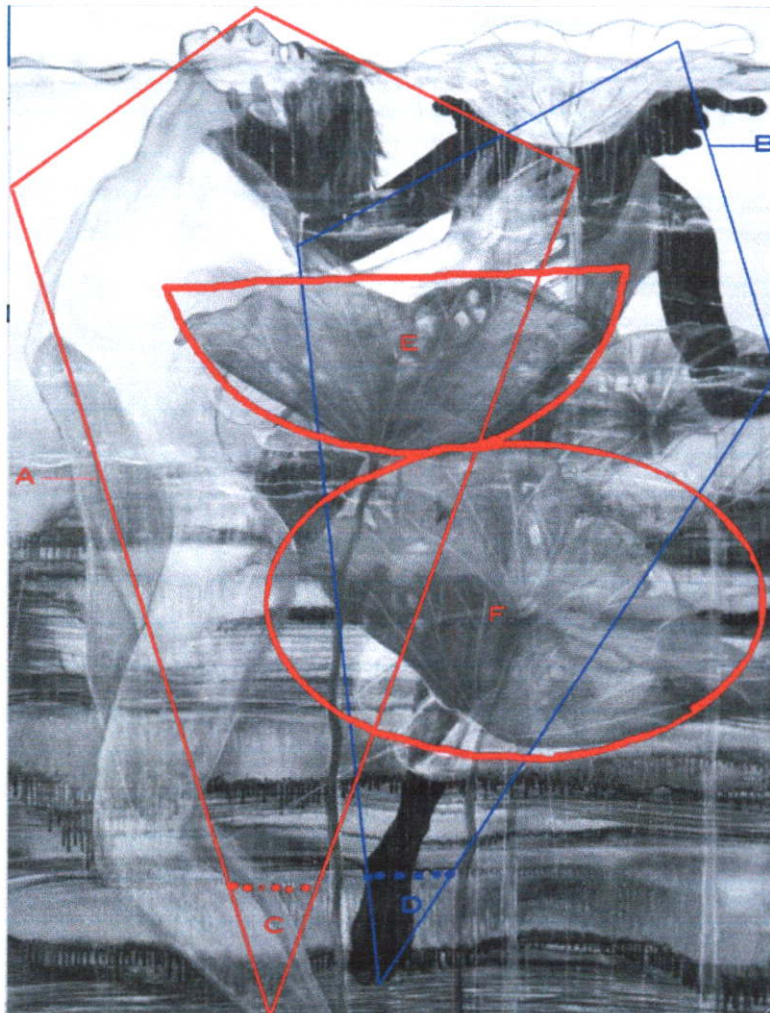
เป็นการวิเคราะห์โดยยกตัวอย่างผลงานจำนวน 2 ชิ้นเพื่อวิเคราะห์ในโครงสร้างองค์ประกอบที่ให้ผลทางสายตาและการรับรู้ทางอารมณ์

1. ภาพผลงานชิ้นที่ 2

ชื่อภาพ " ปริ่มน้ำ " สีน้ำมันบนผ้าใบ 120 x 150 เซนติเมตร

2. ภาพผลงานชิ้นที่ 4

ชื่อภาพ " กระถางทุกซ์ หมายเลข 1 " สีน้ำมันบนผ้าใบ 140 x 180 เซนติเมตร

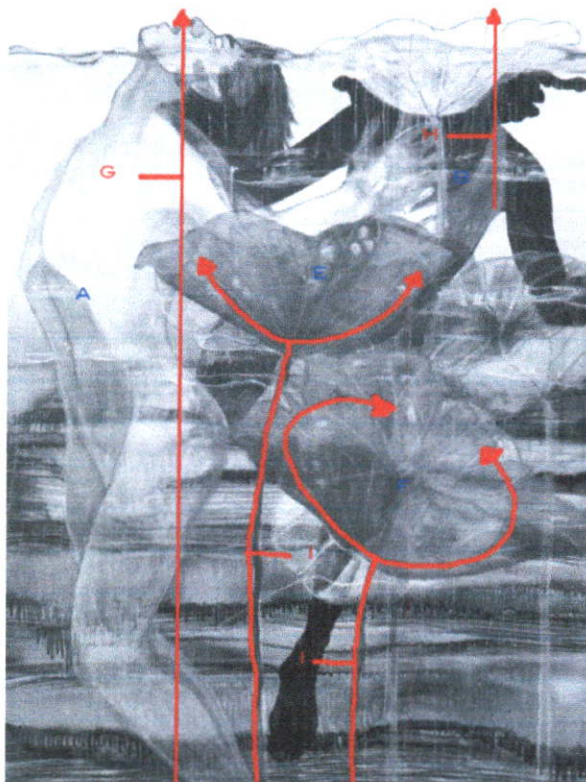
ภาพที่ 4.1 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบ

4.2.1 ความเป็นเด่นของภาพ (Dominance)

องค์ประกอบหลักของภาพนั้น ประกอบด้วยรูปทรงของมนุษย์อยู่ทางด้านซ้ายมือที่แสดงลักษณะท่าทางที่กำลังตะเกียดตะกายจะขึ้นจากน้ำและรูปทรงของมนุษย์ที่อยู่ในลักษณะเดียวกันทางด้านขวามือซึ่งทั้ง 2 รูปมีลักษณะเป็นรูปทรงสามเหลี่ยม(ตำแหน่ง A)และสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า (ตำแหน่งB) ทั้ง2รูปถูกจัดวางในลักษณะที่ซ้อนทับกันอยู่ รูปทรงเลขาคณิตทั้ง2รูปนั้นไม่ได้ถูกวางอยู่ในพื้นระนาบแต่ถูกจัดวางแบบเอียง โดยมีลักษณะที่ไขว้ปลายแหลมของรูปทรงตั้งอยู่บนพื้นระนาบจึงทำให้รูปทรงมีความเคลื่อนไหวและสร้างให้เกิดความรู้สึกที่ไม่มั่นคงเกิดขึ้น

4.2.2 ความเป็นรองของภาพ (Subordinate)

เพื่อให้ภาพมีความซับซ้อน และมีความน่าสนใจของการจัดวางองค์ประกอบมากขึ้นจึงได้สร้างรูปทรงครึ่งวงกลมและรูปทรงวงรี(รูปทรงของใบบัว)ในตำแหน่งEและตำแหน่งFเพิ่มเข้าไปเพื่อเป็นองค์ประกอบรองของภาพ

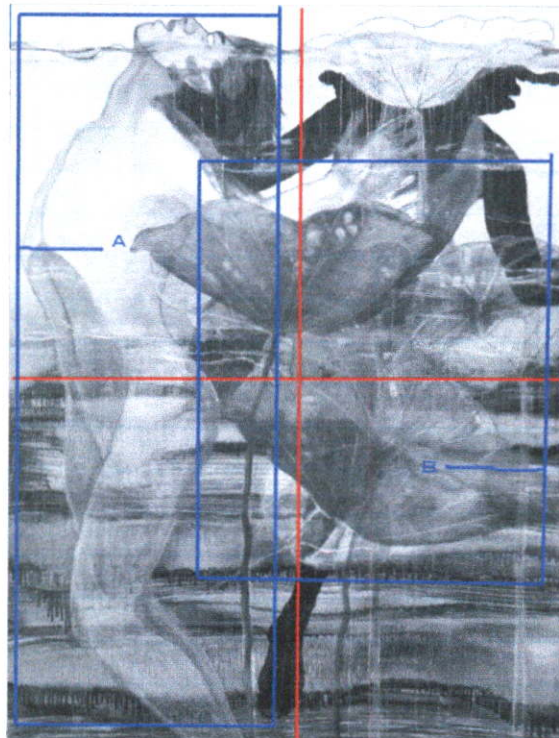

ภาพที่ 4.2 แสดงโครงสร้างทิศทาง

4.2.3 ทิศทางการเคลื่อนไหว (Movement)

โครงสร้างทิศทางต่างๆที่เกิดขึ้นภายในภาพนั้นมีลักษณะกระจายไปทั่วทั้งภาพจึงสร้างให้ภาพนั้นมีทิศทางการเคลื่อนไหวในทุกทิศทางและเส้นที่เป็นเส้นหลักนำสายตาของภาพนี้คือเส้นในตำแหน่ง G ซึ่งอยู่ในรูปทรง A และเส้นที่ในตำแหน่ง H ซึ่งอยู่ในรูปทรง B เส้นทั้ง 2 นั้นนำสายตาผู้ชมขึ้นสู่ด้านบนของภาพตามลักษณะท่าทางของรูปทรงหลักทั้ง 2 รูปทรง และเส้นโค้งในตำแหน่ง I ซึ่งอยู่ในรูปทรง E และ F นั้นก็เป็นเส้นรองที่ช่วยเสริมกับเส้นทั้ง 2 เส้น

4.2.4 ดุลยภาพ (Balance)

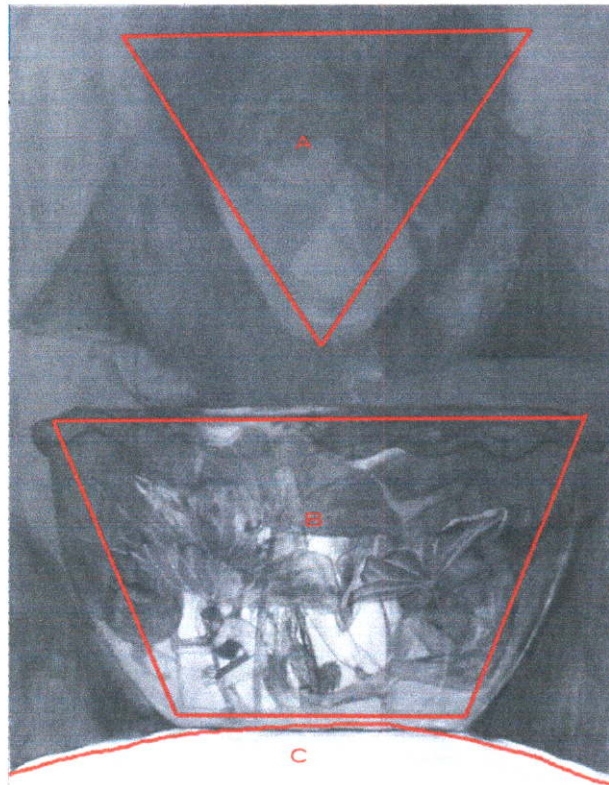
ภาพที่ 4.3 แสดงความสมดุล

ความสมดุลในภาพนี้ เป็นความสมดุลในลักษณะที่เรียกว่า สมดุลทางความรู้สึก (Asymmetrical Balance) ดังจะเห็นได้ชัดว่าทางด้านขวาของภาพนั้นซึ่งเป็นรูปของกลุ่มใบบัวให้ความรู้สึกที่ถ่วงดุลภาพมากกว่าทางด้านซ้ายจึงดูเหมือนภาพมีน้ำหนักไปทางด้านขวามากกว่าแต่การถ่วงดุลของภาพนี้นั้นก็เกิดขึ้นจากรูปทรงของมนุษย์ทางด้านซ้ายที่มีขนาดใหญ่กว่าซึ่งมีขนาด

ตั้งแต่ด้านบนสุดของขอบภาพ จนถึงด้านล่างสุดของขอบภาพมาถูวดูเอาไว้ จึงทำให้ภาพนี้เกิด
ความสมดุลขึ้น

4.2.5 จังหวะของการซ้ำ (Repetition)

การซ้ำของกลุ่มรูปทรงใบบัวเป็นการซ้ำของรูปทรงที่มีลักษณะคล้ายกันหลาย
รูปทรงทับซ้อนกันเข้าด้วยกันหลายรูปทรงซึ่งการซ้ำในลักษณะนี้สร้างให้เกิดความน่าสนใจ
มากกว่าการซ้ำในลักษณะที่มีรูปทรงเหมือนกัน

ภาพที่ 4.4 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบ

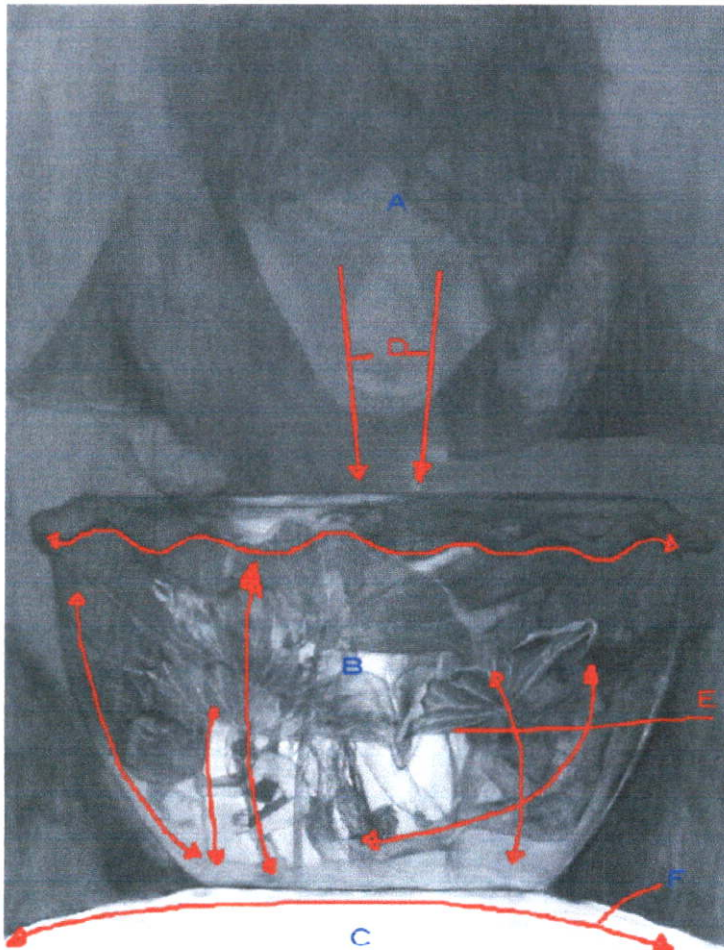
4.2.6 ความเป็นเด่นของภาพ (Dominance)

โครงสร้างหลักโดยรวมของภาพนี้ประกอบด้วยรูปทรงของมนุษย์ทางด้านบน
ของภาพที่ถูกซ่อนไว้ ในภาพพื้นหลังสีแดงอมน้ำเงิน ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมที่พุ่ง
ลงมา (ตำแหน่ง A) และภาพกระถางใส่บัว ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า
(ตำแหน่ง B) ถูวางอยู่บนเนินที่มีลักษณะเป็นรูปทรงครึ่งวงกลม (ตำแหน่งC) ภาพโดยรวมจึง
มีความสมดุล ในภาพนี้ต้องการให้รูปทรงของกระถางใส่บัว (ตำแหน่งB) นั้นเป็นจุดเด่นของ

ภาพจึงเน้นให้มีความ สว่างมากกว่าจุดอื่นซึ่งภายในยังแฝงไว้ด้วยรายละเอียดของรูปทรงต่างๆอีก หลายรูปทรงทับซ้อน กันอยู่

4.2.7 ความเป็นรองของภาพ (Subordinate)

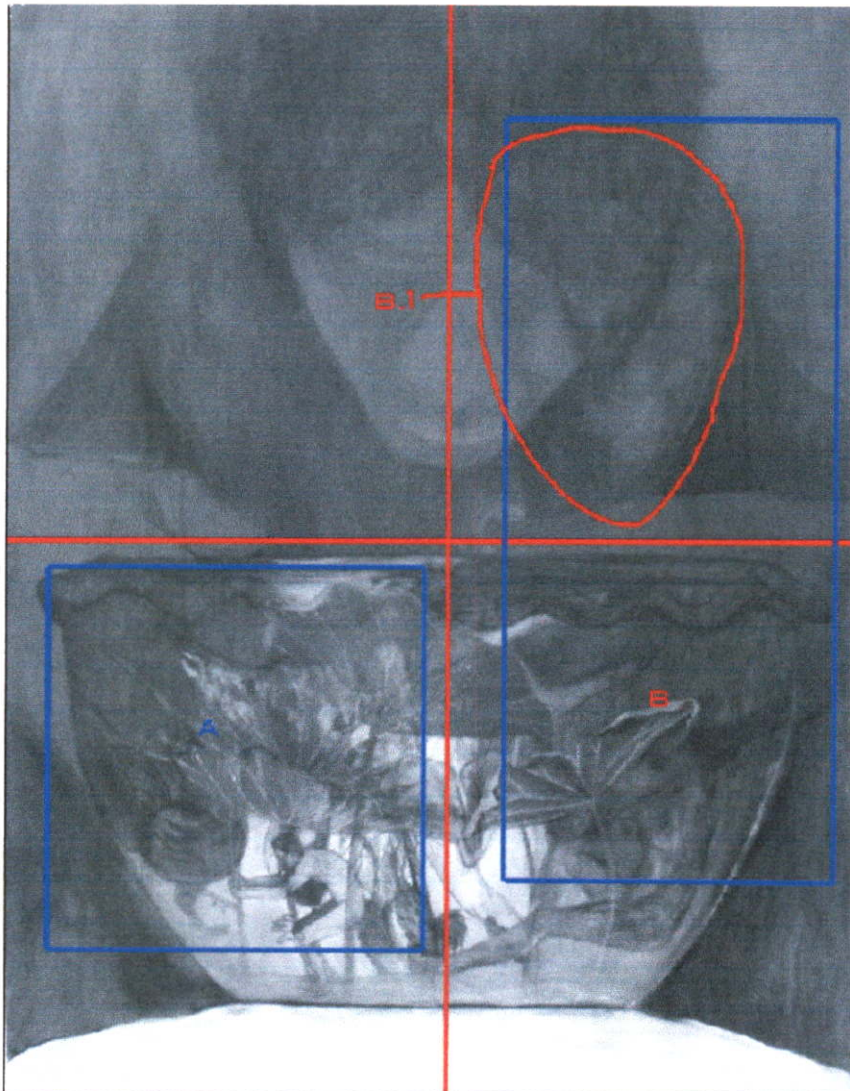
รูปทรงของมนุษย์ทางด้านบนของภาพนั้น (ตำแหน่ง A) แม้จะเป็นรูปทรงที่มีขนาดใหญ่ มีปริมาณพื้นที่ของรูปทรงมากกว่ารูปทรงอื่นแต่ต้องการให้รูปทรงนี้เป็นองค์ประกอบรองของภาพ จึงซ่อนรูปทรงไว้เป็นส่วนหนึ่งกับภาพพื้นหลังแต่ไม่ให้กลืนหายไปกับพื้นหลังและเพื่อให้เป็นส่วนที่ ช่วยเน้นจุดเด่นของรูปทรงหลักมากขึ้น จึงให้รูปทรงมีลักษณะที่ก้มลงมองมายังรูปทรงของกระถาง ใสบัว (ตำแหน่ง B) จะเห็นได้ชัดว่าในภาพนี้ มีการจัดองค์ประกอบโดยรวมของภาพ ที่ ต่างจากภาพที่แล้วโดยสิ้นเชิง ที่เห็นได้ชัดคือ ความสมดุลของภาพ ซึ่งทั้งหมดถูกจัดวางไว้ ตรงกึ่งกลางของภาพ

ภาพที่ 4.5 แสดงโครงสร้างทิศทาง

4.2.8 ทิศทางการเคลื่อนไหว (Movement)

ทิศทางการเคลื่อนไหวของภาพนั้นเส้นหลักที่แสดงทิศทางอย่างเด่นชัดคือเส้นในตำแหน่ง D ที่อยู่ในรูปทรง A ที่นำสายตาเข้าพุ่งลงสู่จุดเด่นของภาพในรูปทรง B ซึ่งภายในรูปทรง B นั้นมีรูปทรงภายในต่างๆที่ซับซ้อนกันมากมาย และรูปทรงภายในที่ทับซ้อนกันทั้งหมดนั้นก็แสดง ทิศทางที่ไหลวนอยู่ภายในรูปทรง B อีกที

ภาพที่ 4.6 แสดงความสมดุล

4.2.9 ดุลยภาพ (Balance)

ความสมดุลในภาพนี้ เป็นความสมดุลในลักษณะที่ให้ความสมดุลทางด้านความรู้สึก (Asymmetrical Balance) เช่นกันเมื่อแบ่งภาพออกเป็น 4 ส่วนจะเห็นได้ว่าทางด้านขวาของภาพ (ในกรอบ B) มีน้ำหนักมากกว่าทางด้านซ้าย เนื่องจากมีรูปทรงที่ซ้อนอยู่ที่พื้นหลังที่ (ตำแหน่ง B.1) และอยู่ในโครงสร้างที่ดูเข้มกว่า แต่ในขณะเดียวกันทางด้านซ้ายล่างของภาพ (ในกรอบA) นั้นมีกลุ่มของรูปทรงทางธรรมชาติ (Organic Form) ซึ่งเป็นรูปทรงใบบัว, มนุษย์, สัตว์ ซ้อนทับกันอยู่อย่างซับซ้อน และอยู่ในโครงสร้างที่ดูสว่างกว่าในตำแหน่งB.1จึงเกิดการถ่วงดุลซึ่งกันและกันทำให้ภาพเกิดความสมดุลขึ้น

4.2.10 จังหวะการซ้ำของภาพ (Repetition)

จังหวะการซ้ำของภาพ เกิดขึ้นจากรูปทรงทางธรรมชาติ (Organic Form) หลายรูปทรง ที่มีลักษณะคล้ายกันและต่างกันหลายรูปทรงซ้อนทับกันอยู่อย่างซับซ้อน จึงสร้างให้เกิดเป็นจุดสนใจของภาพอย่างลงตัว

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์

การจินตนาการภาพจากสิ่งที่เห็นและการตีความหมายจากหลายสิ่งหลายอย่างเข้าด้วยกันนั้น สร้างให้เกิดแรงบันดาลใจและรูปแบบทางการสร้างสรรค์ในหลากหลายรูปแบบให้เลือกเพื่อให้เกิดรูปแบบที่เหมาะสมและลงตัวกับแนวความคิดที่ต้องการจะนำเสนอและการให้ความสำคัญต่อการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกภายในนั้นเป็นการสร้างสรรค์ที่ข้าพเจ้าให้ความสำคัญและคิดว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ของข้าพเจ้าเอง

ผลงานวิทยานิพนธ์

ชื่อผลงาน : พื้นน้ำ ?

ขนาด : 120 x 150 เซนติเมตร

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ชื่อผลงาน :untitled
ขนาด : 140 x 180 เซนติเมตร
เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ชื่อผลงาน :untitled

ขนาด : 140 x 180 เซนติเมตร

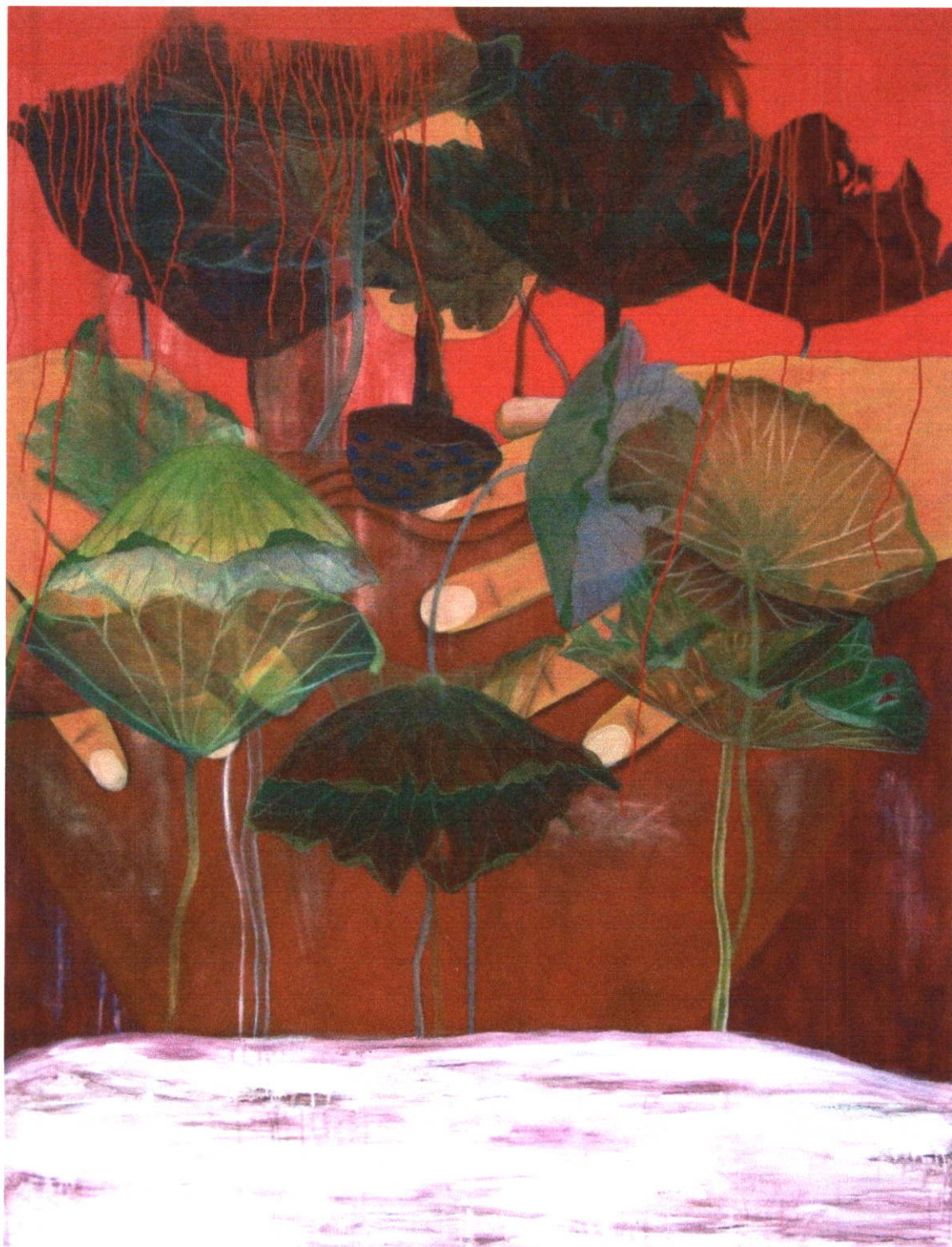
เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ชื่อผลงาน : กระถางทุกซ์ (หมายเลข 1)

ขนาด : 140 x 180 เซนติเมตร

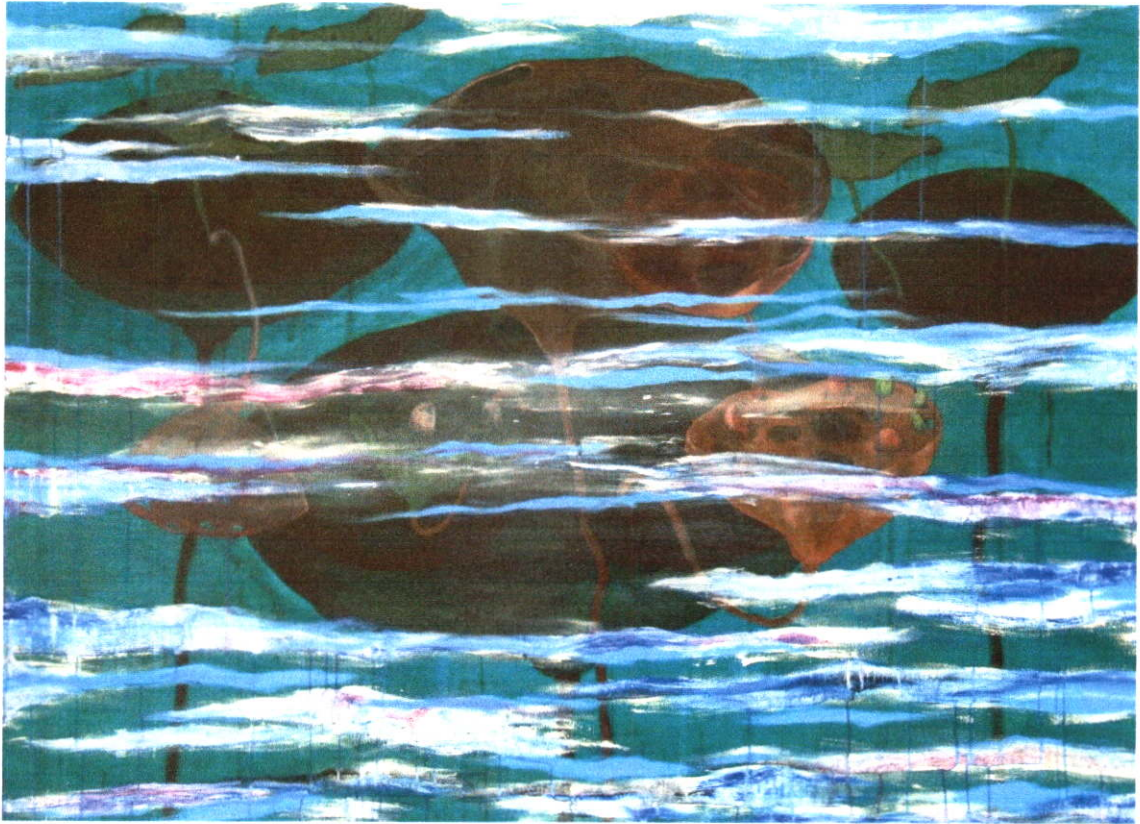
เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ชื่อผลงาน : กระถางทุกซ์ (หมายเลข 2)

ขนาด : 140 x 180 เซนติเมตร

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ชื่อผลงาน : untitled

ขนาด : 140 x 180 เซนติเมตร

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ชื่อผลงาน : untitled
ขนาด : 140 x 180 เซนติเมตร
เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

บทที่ 5

สรุปผลการสร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สร้างสรรค์ภายใต้หัวข้อเรื่อง “ดินรน/พันทุกข์” ได้รับแรงบันดาลใจจากหลักธรรมมะข้อหนึ่งขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้า ในหนังสือความสุขที่สมบูรณ์ในหัวข้อหนึ่งของท่านพระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต)เรื่องปฏิบัติไม่ถูกยั้งห่างสุขทุกข์ทัพบมเมื่อข้าพเจ้าอ่านแล้วทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิด และมุมมองที่มีการใช้ชีวิตของสิ่งมีชีวิตในสังคมแต่ละสังคมนั้นเต็มไปด้วยความทุกข์ ทุกข์จากการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อหาทางออก หรือวิธีการที่จะทำให้มีวิถีชีวิตดียิ่งขึ้น สุขสบายขึ้นเพื่อหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งมวลที่มีอยู่ ซึ่งความทุกข์นั้นเป็นลักษณะพื้นฐานชีวิตของทุกชีวิตที่เกิดมา “ ความทุกข์ หรือทุกข์ แปลว่า ถ้าทนไหวก็ทนไป ทนเจ็บ ทนปวด ทนร้อน ทนหนาว ทนต่อทุกภพวณา ที่มันเกิดขึ้นกับร่างกาย ส่วนใดส่วนหนึ่งแต่ถ้าจิตมีปัญหา รู้เท่าทันไม่หวั่นไหว มีความตั้งมั่นอยู่เป็นปกติ ก็ทนได้ แม้ร่างกายจะวิปริตแปรปรวนไป ”¹

นี่คือความหมายของคำว่าทุกข์ข้าพเจ้าได้ตีความหมายของสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นตามแนวความคิดและประสบการณ์ของข้าพเจ้าที่ได้มองสภาพการดำรงชีวิต ในสังคมนรอบๆตัวทำให้ได้ข้อคิดอย่างหนึ่งว่าสิ่งมีชีวิตโดยังมีความทุกข์ยังมีการดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ดีขึ้นหรือหลุดพ้นจากสิ่งที่เป็นอยู่นั้นเปรียบเสมือนบัว บัวที่ยังไม่พ่นน้ำ บัวได้น้ำที่ยังจมอยู่ในโคลนตมรอวันที่จะไหลพ่นน้ำ และเติบโตรอวันที่จะไหลพ่นน้ำและเติบโตขึ้นไปแต่เมื่อไหลพ่นน้ำแล้วก็ไม่สามารถบอกได้ว่าจะมีสิ่งที่ดีกว่ารออยู่หรือเปล่า

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ของข้าพเจ้าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากแนวความคิดและมุมมองของตัวข้าพเจ้าที่มีต่อการใช้ชีวิตในสังคมยุคปัจจุบันซึ่งข้าพเจ้าได้แสดงออกและค้นหาวิธีการสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเฉพาะตัวของข้าพเจ้าเองแต่อาจจะมีแนวทางการคิดบางประการที่มีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับกลุ่มลัทธิทางศิลปะในอดีต ได้แก่ ลัทธิศิลปะโรแมนติค ลัทธิศิลปะเอ็กซ์เพรสชันนิสซึม และลัทธิศิลปะนีโอ - ศิลปะเอ็กซ์เพรสชันนิสซึม ซึ่งศิลปะ ทั้ง 3 ลัทธิก็มีแนวความคิดที่สอดคล้องใกล้เคียงกันอยู่ คือการเน้นการแสดงออกทางด้านอารมณ์และความรู้สึกที่มาจากตัวศิลปินเป็นหลักซึ่งแนวความคิดของลัทธิศิลปะดังที่ยกตัวอย่างมานั้นมิได้นำมาใช้เป็นแนวความคิดหลักในการคิดและสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมดแต่นำมาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับแนวความคิดและลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

¹ บุญเสมอ แดงสังวาล, เกิดเพราะกรรม, กรุงเทพฯ, 2546, หน้า 85

กระบวนการสร้างสรรค์นั้นเริ่มจากการตีความจากสิ่งที่ได้อ่านมา ผสมผสานเข้ากับแนวความคิดและประสบการณ์การใช้ชีวิตและการเฝ้ามองการใช้ชีวิตในสังคมจากนั้นทำการวิเคราะห์ กลั่นกรอง และจินตนาการมาเป็นภาพร่างอย่างคร่าวๆ ซึ่งภาพร่างอย่างคร่าวๆนี้ได้ถูกนำมาขยาย และสร้างสรรค์เป็นผลงานทางจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ ซึ่งแสดงออกอย่างอิสระตามแนวความคิดของตนเอง จากแนวความคิดและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นการบอกเล่าเรื่องราวจากความรู้สึก นึก คิดที่มีต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคปัจจุบัน ในรูปแบบของผลงาน ศิลปกรรมและแนวทางในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ สามารถพัฒนาต่อไปและอาจเป็นแนวทาง แก่นักเรียน นักศึกษาศิลปะ และผู้ที่สนใจในงานศิลปะ อันจะเป็นการขยายขอบเขตของการ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้กว้างขึ้น

บรรณานุกรม

- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา . 2545 . **โลกศิลปะศตวรรษที่ 20** . กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) . 2545 . **ความสุขที่สมบูรณ์** . พิมพ์ครั้งที่ 10 . กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- ธีรยุทธ จันทร์เพ็ชร . 2549 . **ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน** . (วิทยานิพนธ์) .
- บุญเสมอ แดงสว่าง . 2546 . **เกิดเพราะกรรม** . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : แสงดาว .
- ภัทรพร สิริกาญจน , ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ และคณะ . 2537 . **ความรู้พื้นฐานทางศาสนา** . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .
- วิทย์ วิศทเวทย์ , เสถียรพงษ์ วรรณปก . 2533 . **พระพุทธศาสนา** . พิมพ์ครั้งที่ 13 . กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ .
- สงวน บุญรอด . 2533 . **ลัทธิและสกุลช่างศิลปะตะวันตก** . กรุงเทพฯ . โอเดียนสโตร์ .
- สมชาย พรหมสุวรรณ . 2548 . **หลักการทัศนศิลป์** . จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์ . 2549 . **ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ฉบับสมบูรณ์** . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : วาดศิลป์
- Atkins , Robert 1990 . **Art speak** . New York : Abbeville Prese

ประวัติผู้เขียน

นายอมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง
17 พฤศจิกายน 2522

ที่อยู่

89 หมู่ 5 ต. บึงกาสาม อ. หนองเสือ จ. ปทุมธานี 12170 (081-9327465)
amornman@hotmail.com

การศึกษา

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา ทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2007 School of Bangkok , Who and Where are we this contemporary era , หอศิลป์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตกล้วยน้ำไท)
- 2005 School of Bangkok , หอศิลป์ตาดู
ศึกชิงเจ้ายุทธภพ (Battle of Titans) , หอศิลป์ตาดู
การแสดงศิลปกรรมรุ่นเยาว์ครั้งที่ 21 , สีลมแกลลอรี่
Degree Project in Visual Art , ตึกเก่าหลังมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตกล้วยน้ำไท)
- 2003 Art is uselessness , go home , พื้นที่เช่า (โรงพิมพ์เก่าเขตดินแดง)
- 2002 หนูก – หนาน , (FUN-FUN-FUN) เซมิโอ - สปาฟา
- 2001 THINK , พิพิธภัณฑ์ทัศนสถานกรมราชทัณฑ์ สนวนรมณีนาค